

Besluit van provinciale staten van Zeeland houdende Actualisatie 2024 van de Zeeuwse Omgevingsvisie

Besluit van provinciale staten van Zeeland van 13 december 2024, nr. xxxxxxxx, tot wijziging van de Zeeuwse Omgevingsvisie.

Provinciale staten van Zeeland,

- gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van xx november 2024, nr. xxxxx;
- gelet op de artikelen 2.6 en 2.8 van de Omgevingswet;
- gelet op artikel 143 van de Provinciewet;

Overwegende dat provinciale staten bevoegd zijn tot het vaststellen van een wijziging van de Zeeuwse Omgevingsvisie;

Overwegende dat het beleid uit de Zeeuwse Omgevingsvisie wordt verankerd in de Omgevingsverordening Zeeland;

Overwegende dat het noodzakelijk is om met het oog op duurzame ontwikkeling actueel beleid en regels te stellen over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving;

besluiten:

Artikel I

De antwoordnota vast te stellen, zoals bijgevoegd in bijlage 1 behorende bij dit besluit.

Artikel II

De Zeeuwse Omgevingsvisie, wordt gewijzigd zoals is aangegeven in bijlage 2 behorende bij dit besluit.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2025.

Artikel IV

Dit besluit wordt aangehaald als: Actualisatie 2024 Zeeuwse Omgevingsvisie.

Aldus vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van 13 december 2024.

H.M. de Jonge, voorzitter

Drs. F.J. van Houwelingen MPA, statengriffier

CONCEPT

Bijlage 1 behorende bij artikel II van het besluit van provinciale staten van Zeeland tot vaststelling van de tweede wijziging van de Zeeuwse Omgevingsvisie

De Zeeuwse Omgevingsvisie, deel A en deel B, worden voor de volgende onderwerpen gewijzigd:

- Wegencategorisering
- Planvorming woningbouw
- Huisvesting tijdelijke werknemers
- Wonen in het buitengebied – inclusief woonwagenkampen
- Deeltijdwonen
- Water en bodem sturend, onderdeel bodem
- Aanpak PFAS
- Luchtkwaliteit
- Vestiging van grootschalige logistiek en datacentra
- Vervoer gevaarlijke stoffen.

Deze teksten zijn geschreven alsof de wijziging in werking is getreden. Het past de teksten in deel A en deel B van de Zeeuwse Omgevingsvisie aan. Een motivering van de wijziging is (ook) te vinden bij het statenbesluit over de wijziging. Alleen de onderdelen die wijzigen zijn opgenomen.

Voor de duidelijkheid zijn in deze wijziging zoveel mogelijk integrale nieuwe teksten opgenomen. Hierdoor is goed te zien welke teksten wijzigen. Er is opgenomen of de tekstwijziging gebeurt in deel A of in deel B. Ook is opgenomen in welke paragraaf, alinea en pagina de tekstwijzigingen plaatsvinden. De teksten in deze wijziging zullen in zijn geheel de eerder vastgestelde teksten uit de Zeeuwse Omgevingsvisie vervangen.

De Zeeuwse Omgevingsvisie, deel A en deel B, worden als volgt gewijzigd:

Wegencategorisering

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 21. Transport en infrastructuur, paragraaf 21.1 Doelstelling 2030

[...]

Hoofdwegen personen- en vrachtverkeer

Het wegennet in Nederland wordt hiërarchisch gecategoriseerd in onderscheidenlijk stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen. Dit gebeurt aan de hand van het kader Duurzaam Veilig, zoals opgesteld door het landelijke kennisinstituut CROW en toegepast door wegbeheerders. De verkeersfunctie en vormgeving van de Zeeuwse wegen worden met elkaar in lijn gebracht, zodat recht wordt gedaan aan het gebruik daarvan. Dit gebeurt door de Zeeuwse wegbeheerders in onderlinge afstemming.

Voor Zeeland is de wegencategorisering voor zowel binnen als buiten de bebouwde kom uitgewerkt in een zogenaamd wegencategoriseringsplan. Aan de hand van dat plan kan weginfrastructuur vervolgens worden ingericht in lijn met de Basiskennmerken Wegontwerp, eveneens van het CROW. De hoofdwegen, zoals de A58, N256, N57, N59, N61 en N62, dienen voldoende capaciteit te hebben om de in 2023 aanwezige intensiteiten te verwerken.

Het onderliggend wegennet van het landelijk gebied krijgt daarnaast continu aandacht om verbeteringen aan te brengen conform de richtlijnen ten behoeve van verkeersveiligheid en, indien nodig, doorstroming. De gemeenten werken binnen hun bebouwde kommen aan de kwaliteit en verkeersveiligheid van hun infrastructuur. Een afgeleid doel is om het autogebruik van woon-werkverkeer voor een deel via de (snelle) fiets een volwaardig alternatief te bieden. Daarvoor wordt toegewerkt naar een Zeeuws breed netwerk van doorfietsroutes.

De benutting van de infrastructuur is in 2030 op orde en de verkeersveiligheid is toegenomen door toepassing van de mogelijkheden van talking traffic, slimme verkeerslichten (iVRI's), benutting van rijtaakondersteuning, gedragsverandering (zoals onderwijs- en werkgeversaanpakken), autonoom rijden, autonoom varen en modal shift van personenvervoer (toeristische mobiliteit). Tevens worden gevaarlijke stoffen, voor zover alternatieve tracés beschikbaar zijn, zo min mogelijk door woongebieden vervoerd. Risico's bij transport worden zoveel mogelijk beperkt. De infrastructuur is op moderne en betrouwbare wijze verbeterd zodat er geen emissie plaatsvindt. Ook zijn verdere infrastructurele maatregelen getroffen zoals die volgen uit de risico gestuurde aanpak van het Zeeuwse Uitvoeringsplan SPV 2030 (Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030). Voor het bovenstaande vormt de (geactualiseerde) wegencategorisering een belangrijke leidraad.

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 21. Transport en infrastructuur,

21.2 Huidige situatie

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 21. Transport en infrastructuur, paragraaf 21.3 Acties om doelen te realiseren

Subdoel 1: De capaciteit van de weginfrastructuur is voldoende om de verwachte toename van het verkeer op te vangen.

Actie 1.1 - Inrichting hoofd- en onderliggend wegennet conform actueel wegencategoriseringsplan

Rijkswaterstaat, Provincie, waterschap, gemeenten en North Sea Port zijn de beheerders van het wegennet in Zeeland. Het waterschap heeft in Zeeland veruit de meeste wegen in beheer en onderhoud. Goed wegbeheer is een voorwaarde voor optimale benutting van de capaciteit van de wegen in Zeeland.

Rolverdeling:

- Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor beheer van de rijkswegen (A58, N57, N59 en N61).
- De Provincie, Waterschap Scheldestromen en gemeenten zijn beheerders van de regionale en lokale wegen.
- North Sea Port is verantwoordelijk voor de wegen in het havengebied.
- De wegbeheerders monitoren de verkeersintensiteit en nemen indien nodig maatregelen om doorstroming en verkeersveiligheid te verbeteren.
- De wegbeheerders ontsluiten bestaande grootschalige bedrijventerreinen, binnenhavens en winkelcentra via het kwaliteitsnet goederenvervoer.
- De wegbeheerders hebben een Kwaliteitsnetwerk Landbouwverkeer Zeeland opgesteld voor de afwikkeling van agrarisch verkeer.
- Initiatiefnemers of overheden investeren in aanpassing van de infrastructuur als bijkomend extra verkeer niet past bij het bestaande infrastructurele netwerk.
- Weggebruikers kunnen door goed weggedrag bijdragen aan verkeersveiligheid en doorstroming op alle wegen.

Planvorming woningbouw

Wijziging in: Deel A, Hoofdstuk 2 Uitstekend wonen en leven in Zeeland, paragraaf 2.2 Huidige situatie

Veranderende bevolkingssamenstelling

Sinds 2014 is er in Zeeland sprake van een stabiele tot licht groeiende bevolking, ondanks dat er meer mensen overlijden dan dat er worden geboren. De Zeeuwse bevolking neemt naar verwachting de komende jaren toe tot bijna 420.000 in 2040 (bron: Provinciale bevolkings- en huishoudensprognose 2022). De verwachte groei is geheel toe te schrijven aan de toestroom van nieuwe Zeeuwen uit binnen- en buitenland. Het aantal verhuizingen naar Zeeland hangt samen met de mate van dynamiek op de woningmarkt. Het vertrek van jongeren die een opleiding buiten de provincie gaan volgen (en vaak niet meer terugkomen) wordt hiermee getalsmatig gecompenseerd. Ook de instroom van buitenlandse werknemers en **statushouders** (vluchtelingen met een verblijfsstatus) draagt bij aan de groei van de Zeeuwse bevolking in de afgelopen jaren. Niet elke regio heeft te maken met bevolkingsgroei. Door het oplopende sterfteoverschot vlakkt de bevolkingsgroei in heel Zeeland op termijn af.

De leeftijdsopbouw van de Zeeuwse bevolking zal fors veranderen (bron: Provinciale bevolkings- en huishoudenprognose 2022). Opvallend is dat de groep tot 15 jaar in de periode tot 2040 weer licht gaat groeien. De bevolking in de leeftijdsgroep 15 tot 60 jaar blijft in die periode met gelijk. Het aantal 80+ers neemt juist met 20.000 toe. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2020. De potentiële beroepsbevolking daalt door de vergrijzing tot 2040 met 20.000

Woningvoorraad

De huidige Zeeuwse woningvoorraad is met veel woningen uit de wederopbouwperiode 1945 – 1970 relatief oud en heeft een lagere bouwkwiteit dan gemiddeld (Kwalitatief Woononderzoek Zeeland).

Dit maakt de woningvoorraad kwetsbaar. Demografische ontwikkelingen (vergrijzing, huishoudensverdunding), de noodzaak voor verduurzaming en aanpassing van woningen aan de zorg(behoefte) hebben een belangrijke invloed op de woonbehoefte. De vraag naar woningtypen en woonmilieus verandert hierdoor. Het gaat niet alleen om aantallen woningen, maar ook om betaalbaarheid, een match met de kwalitatieve vraag en een koppeling met duurzaamheidsdoelen.

De aanpassing van de bestaande woningvoorraad door sloop, herstructurering, woningaanpassing en verbetering is een lastige opgave. Er worden jaarlijks weinig oudere particuliere woningen onttrokken aan de woningmarkt en vervangen. . Om doeltreffend tegemoet te komen aan de behoefte, de veranderende bevolkingssamenstelling en de benodigde energietransitie, is vooral in de particuliere sector een hoger sloop- en nieuwbouwtempo nodig.

In 2022 is volkshuisvesting na lange tijd weer een belangrijk onderdeel van de Rijksagenda geworden. De nadruk daarbij ligt op het stimuleren van de nieuwbouw, het vergroten van de (betaalbare) woningvoorraad en de toegankelijkheid van de woningmarkt voor iedereen. In het kader van de Nationale Bouw- en Woonagenda heeft Zeeland met het Rijk eind december 2022 een Woondeal gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over een realistische nieuwbouwopgave voor de komende jaren.

In de meeste regio's zijn voldoende woningbouwplannen om de uitbreidingsbehoefte op te vangen. Het betreft hier echter een kwantitatieve, niet perse een kwalitatieve match. Veel woningbouwplannen zijn gemaakt in het verleden voor een andere vraag en verwachting. De situatie ziet er op dit moment anders uit, waardoor een deel van de plannen niet van de grond komt. Plannen voor duurdere koopwoningen met tuin of terras zijn er in bijna elke regio wel genoeg, maar de vraag van de Zeeuwen verandert: er zijn meer betaalbare en voor ouderen geschikte woningen nodig. Ook worden bewoners kritischer over de gewenste woning en de daarbij behorende woonomgeving.

[...]

Bouwen binnen het stedelijk gebied en zorgvuldig gebruik van de beschikbare ruimte zijn altijd uitgangspunten geweest. In het stedelijk gebied verliezen steeds meer vormen van vastgoed hun functie, zoals maatschappelijk vastgoed, scholen, winkels, kerken en kantoren. Voor de dynamiek van het stedelijk gebied is het cruciaal dat woningen toegevoegd kunnen worden in, of in plaats van deze gebouwen.

Wijziging in: Deel A, Hoofdstuk 2 Uitstekend wonen en leven in Zeeland, paragraaf 2.3 Hoofdlijnen aanpak

Woningvoorraad

De Zeeuwse gemeenten, woningcorporaties en de Provincie werken op basis van de Zeeuwse Woonagenda, waarbinnen gezamenlijk wordt opgetrokken om de woningvoorraad toekomstbestendig te maken en te houden. Ook de Woondeal is in aansluiting met de Zeeuwse Woonagenda. Hierin is afgesproken dat tot 2030, 16.500 woningen worden gebouwd. Waarvan tweederde betaalbaar. Subsidiereregelingen van het Rijk en de Provincie Zeeland worden ingezet voor het saneren of vervangen van woningen waar geen behoefte aan is, het stimuleren van verduurzaming van de woningvoorraad, het realiseren van een flexibele schil en de ondersteuning

van gemeenten bij de versnelling van woningbouw die voorziet in een behoefte op de juiste plaats. Rijk, Provincie en gemeenten stellen de kaders vast waarbinnen de afspraken worden uitgevoerd.

Wijziging in: Deel B, Hoofdstuk 6 Woningvoorraad, paragraaf 6.1 Doelstelling 2030

[...]

Subdoel 2: Nieuwbouw is passend bij de huidige en toekomstige behoefte, ten minste voor twee derde betaalbaar en minimaal 50% circulair: focus op kwaliteit in woningtypen en locaties.

Wijziging in: Deel B, Hoofdstuk 6 Woningvoorraad, paragraaf 6.2 Huidige situatie

Kwalitatieve match

Uit het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWOZ, Stec Groep, 2019) volgt een aantal belangrijke conclusies over de woonopgaven in Zeeland: parallel aan de huishoudensgroei op korte termijn met balans en krimp op middellange termijn, zien we grote verschillen tussen maar ook binnen regio's. Tot 2040 komen er in totaal nog circa 18.000 huishoudens bij in Zeeland (Provinciale bevolkings- en huishoudenprognose 2022). De meeste huishoudensgroei is te verwachten bij de groep 65- en 80-plushuishoudens, .

Er ontstaat een disbalans tussen het reguliere grondgebonden segment en de behoefte vanuit de maatschappij. Voor ouderen is het soort huizen waar men woont vaak niet meer passend, maar doorstromen naar een passende woning wordt als erg lastig ervaren. Door de toename van met name alleenstaande 80+ huishoudens ontstaat een mismatch tussen de huidige woningvoorraad en de 42 woningvoorraad die er op langere termijn zou moeten staan. De behoefte aan nultreden-, geclusterde en zorggeschikte woningen waar zorg ontvangen mogelijk is, neemt fors toe. Bijna 20% van de bestaande voorraad is 'levensloopgeschikt', 60% van de woningen is geschikt te maken voor ouderen (bron: Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWOZ) 2019).

[grafiek 'behoefte per woningtype in Zeeland 2019-2029' wordt verwijderd]

Betaalbaarheid en toegankelijkheid van de woningmarkt is ook in Zeeland een groot probleem geworden. De oorzaken hiervan zijn bekend: De druk op het goedkoopste segment van de woningvoorraad is het grootst omdat het aanbod dat beschikbaar komt op de markt relatief klein is. Dit wordt veroorzaakt door de eerder genoemde beperkte doorstroming in de rest van de woningmarkt, en met name de doorstroming naar nultredenwoningen.

[...]

Uitbreiding

De bevolking van Zeeland neemt volgens de Provinciale bevolkings- en huishoudenprognose 2022 nog toe tot 420.000 inwoners in 2040. De vraag naar extra woningen manifesteert zich vooral in steden en in andere goed bereikbare kernen met voorzieningen. Per regio en per dorp kan de vraag naar woningen echter sterk uiteenlopen. Bundeling van voorzieningen in combinatie met een goede bereikbaarheid daarvan is een gezamenlijke uitdaging. In regioverband maken gemeenten afspraken

waar en hoeveel woningen er worden toegevoegd. Omdat de situatie in elke regio anders is, is regionaal maatwerk belangrijk. De behoefte-raming van de meest recente Provinciale bevolkings- en huishoudenprognose is daarvoor de basis. Het is belangrijk dat er voldoende woningbouwplannen zijn om de groei van de woningbehoefte op te vangen, **die ook voldoende flexibel zijn om in te spelen op de actuele behoefte**. Een verhouding van 130% zachte en harde plannen ten opzichte van de woningbehoefte in de komende 10 jaar is hierbij wenselijk. Hierbij is het belangrijk dat er niet alleen voldoende plannen voor woningbouw zijn, maar ook dat deze aansluiten bij de vraag. Veel bestaande plannen zijn echter in het verleden gemaakt toen er een andere vraag was en er andere verwachtingen waren. De situatie ziet er op dit moment anders uit, waardoor plannen soms niet van de grond komen. Deze plancapaciteit dreigt de totstandkoming van actuele plannen die beter aansluiten op de behoefte, te blokkeren.

Zorgvuldig ruimtegebruik en bouwen binnen het stedelijk gebied van dorpen en steden is voor iedere stedelijke ontwikkeling, zoals woningbouw, kantoren of bedrijventerreinen, het uitgangspunt.

[...] Hierbij is wel aandacht en ruimte nodig voor maatregelen voor klimaatadaptatie en versterken van de kwaliteit van de leefomgeving, zoals ruimte voor stedelijk groen en waterberging. Er bevinden zich dan immers meer mensen en veel functies op een gering bouwoppervlakte. In de groeiende stad kan inbreiding zorgen voor het sparen van groen en landschap, omdat de ruimte in de stad beter benut wordt en uitbreiding niet of minder noodzakelijk is.

Woondeal

Begin 2022 heeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de nationale Woon- en Bouwagenda gepubliceerd. Kern van de kabinetsplannen is om in de komende jaren als overheid meer regie te gaan voeren inzake woningbouw, met als doel ervoor zorgen dat in de periode t/m 2030 in Nederland 900.000 woningen worden gerealiseerd. Van al die nieuwe woningen dient 2/3 in de categorie 'betaalbaar' te worden gerealiseerd. Gemeenten dienen wat het Rijk betreft te streven naar 30% sociale huurwoningen. Tevens is er aandacht voor voldoende levensloopbestendige woningen o.a. met het oog op de toenemende vergrijzing. Ook aandachtsgroepen (dak- en thuisloze mensen, arbeidsmigranten, statushouders, woonwagengebrouwen, ouderen met een zorgvraag en andere spoedzoekers) maken deel uit van de woningbouwplannen.

Om dit tot stand te brengen heeft de minister voor VRO de provincies gevraagd een bod uit te brengen voor de versnelling van de woningbouw in de provincie. In Zeeland is in nauwe samenwerking met Zeeuwse gemeenten, woningcorporaties, het Rijk en bedrijven in de Zeeuwse woningmarkt een woonbod opgesteld en uitgewerkt tot een Zeeuwse woondeal. Deze woondeal is in maart 2023 ondertekend door de minister voor VRO en vertegenwoordigers namens de colleges van GS en B&W van de Zeeuwse gemeenten.

De hoofdlijnen van de Woondeal Zeeland zijn als volgt:

- Provincie, gemeenten, corporaties e.a. streven naar 16.500 extra woningen in Zeeland in de periode t/m 2030
- Het streven is 2/3^e van die woningen in de categorie 'betaalbaar' te realiseren:
 - o 6.840 sociale huurwoningen
 - o 1.070 middenhuur
 - o 3.460 koopwoningen
- Gemeenten zorgen voor een bruto plancapaciteit van 21.270 woningen, waarvan 6.800 nultredenwoningen en 795 flexwoningen

Om de ambities in de Zeeuwse woondeal daadwerkelijk te kunnen realiseren zijn een aantal kritische succesfactoren van essentieel belang. Die onderwerpen zijn als randvoorwaarden in de woondeal opgenomen:

- Personele krapte bij gemeenten en in de bouwsector Wet- en regelgeving en procedures (o.a. stikstofruimte)
- Hulp bij onrendabele toppen in woningbouwprojecten
- De behoefte om schouder aan schouder te werken: als één overheid maar ook in nauwe afstemming met corporaties, bouwbedrijven etc.
- Voldoende betaalbare locaties voor woningbouwprojecten van corporaties e.a.

Om tot een effectieve en voorspoedige uitvoering te komen heeft de provincie met de gemeenten, corporaties, het Rijk e.a. een structuur ingericht voor de realisatie van de Woondeal in de periode t/m 2030. Die structuur is gericht op samenwerking en sturing, versnelling van projecten, monitoring, periodiek overleg over woningbouwontwikkelingen en –projecten en het oplossen van belemmeringen, onder andere via Versnellingstafels.

Verduurzaming

[...]

Voorraadbeheer en sloop

Negentig procent van alle woningen die in 2050 in Zeeland zullen staan, staat nu al in onze steden en dorpen. De huidige woningvoorraad is relatief oud, is relatief vaker gebouwd in de naoorlogse jaren 1945-1980 en relatief vaak in particulier bezit. Er worden jaarlijks echter nauwelijks particuliere woningen onttrokken aan de woningmarkt door sloop. Doorgaan in dit tempo zou betekenen dat alle woningen nog zo'n 2000 jaar mee zouden moeten gaan. Met voldoende dynamiek op de woningmarkt loont het om te investeren in oude woningen. Maar wanneer deze dynamiek afneemt door bijvoorbeeld huishoudensgroei, kan er leegstand ontstaan. Het is daarom belangrijk om investeringen in de particuliere woningen te blijven stimuleren, zodat ze zoveel mogelijk kwalitatief op orde blijven. Ook vraagt dit om zorgvuldigheid bij het toevoegen van nieuwe woningen. Elke extra woning teveel zorgt uiteindelijk voor de noodzaak tot het slopen van een woning elders. De rekening hiervan ligt (straks) bij de samenleving. Verevening van andere functies met extra woningbouw is daarom eindig.

[...]

Internationale werknemers en statushouders

De groeiende economie en de afnemende beroepsbevolking zorgen voor een toename van internationale werknemers die hier tijdelijk komen wonen. Deze doelgroep is divers van aard en kent ook verschillende woonwensen, die niet altijd binnen de huidige woningvoorraad zijn te vervullen. Internationale werknemers zijn op dit moment en op lange termijn cruciaal voor de Zeeuwse economie. Om aantrekkelijk te blijven voor internationale werknemers is het belang van goede huisvesting groot. De internationale werknemers die hier langer dan twee tot drie jaar blijven, stromen door naar reguliere woningen in onze dorpen en wijken. Voor kort en middellang verblijf bestaat in sommige regio's een tekort aan huisvesting. Ook laat de kwaliteit van de tijdelijke huisvesting nogal eens te wensen over. Dan moet men genoeg nemen met een te dure, brandgevaarlijke of illegale oplossing. Een bijzondere doelgroep zijn de statushouders. Gemeenten hebben een wettelijke taak voor het huisvesten van asielzoekers die een verblijfsvergunning (statushouders) hebben. De provincie houdt hier toezicht op. De huisvesting van statushouders behoeft extra aandacht.

Deeltijdwonen

[...]

De uitdaging is om de nadelen (leefbaarheid, betaalbaarheid) te beperken. Gemeenten kunnen een helder onderscheid maken in het gewenste gebruik via het omgevingsplan (keuze tussen woon- of recreatiebestemming) en de gemeentelijke gebruiks- of huisvestingsverordening. Helderheid omtrent gebruiksmogelijkheden biedt de noodzakelijke duidelijkheid voor (toekomstige) eigenaren. Bij het streven naar kwalitatief hoogwaardige, leefbare badplaatsen kan het toevoegen van woningen bestemd voor deeltijdwonen gewenst zijn. In de Omgevingsverordening wordt uiteengezet onder welke voorwaarden dit mogelijk wordt gemaakt.

Belangrijk hierbij is dat het toevoegen van deeltijdwoningen (in dit geval woningen met een recreatiebestemming zonder de verplichting voor verhuur en centraal bedrijfsmatige exploitatie) een ruimtelijke begrenzing kent en bijdraagt aan de kwaliteit van de betreffende badplaats.

Wonen buiten ~~bestaand~~ stedelijk gebied

Op het Zeeuwse platteland wordt de komende jaren een toename verwacht van het aantal agrarische ondernemers dat gaat stoppen door onder andere een gebrek aan opvolging.

Dit leidt ertoe dat in het landelijk gebied veel agrarische bebouwing overbodig raakt en leeg komt te staan. Leegstand heeft nadelige gevolgen voor het aanzicht en gebruik van het buitengebied. De inschatting is dat de komende jaren een grote hoeveelheid vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) ontstaat. Daarnaast is het belangrijk dat het landelijk gebied op bepaalde plaatsen versterkt wordt met bos en natuur in combinatie met landschapsversterking of –herstel (bijv. het Nationaal Programma Landelijk Gebied). Om verstening tegen te gaan is het toevoegen van nieuwe woningen buiten ~~bestaand~~ stedelijk gebied niet toegestaan. Het is echter van provinciaal belang de kwaliteit van het landelijk gebied versterkt wordt. Vanuit dit provinciaal belang kan verevening door het onder voorwaarden toevoegen van wooneenheden in het buitengebied worden toegepast, waarbij de kwaliteit van het buitengebied voorop staat. Verevening houdt in dit geval in dat toevoeging van wooneenheden alleen mogelijk wordt gemaakt als er kwaliteit wordt toegevoegd aan het buitengebied. Wat mogelijk is, hangt af van de bebouwing en de locatie. In een aantal gevallen is ook beperkte woningbouw toegestaan. Het toevoegen van woningen in het landelijk gebied (of: buiten stedelijk gebied) is bij de volgende situaties mogelijk gemaakt:

- ‘Rood-voor-rood’: Het verplaatsen van bestaande bebouwing, zoals bestaande burger- of bedrijfswoningen door het laten vervallen van de woonbestemming in het omgevingsplan en het elders oprichten van een nieuwe woning. Het oprichten van meerdere woningen ~~in het landelijk~~ ~~buiten stedelijk~~ gebied is mogelijk indien het aantal overeenkomt met het aantal woonbestemmingen die elders zijn komen te vervallen. Ook is het mogelijk om monumentale bebouwing te verbouwen tot een of meer wooneenheden om de instandhouding ervan te waarborgen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld boerderijen, gemalen, molens en buitenplaatsen die een rijks- of gemeentelijke monumentenstatus hebben. Ook is een selectie van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen, zoals weergegeven in bijlage VII van de Omgevingsverordening Zeeland, waar verbouwing tot één of meerdere wooneenheden is toegestaan.
- ‘Ruimte-voor-Ruimte’: [...]
- ‘Rood-voor-groen’: [...]
- ‘Woonwagenlocaties’: Voor woonwagenlocaties wordt de mogelijkheid tot uitbreiding geboden, ook buiten ~~bestaand~~ stedelijk gebied, mits de behoefte wordt aangetoond en er sprake is van een goede landschappelijke inpassing.

Bovenstaande regelingen zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. Er kunnen vraagtekens gezet worden bij de effectiviteit van deze regelingen om verrommeling van het landschap tegen te gaan, ook in relatie tot de neveneffecten op het landschap en de bestaande woningvoorraad. Het is daarom belangrijk de regelingen, met uitzondering van 5.11 Woonwagenlocaties, te evalueren en te heroverwegen. In Actie 4.2 wordt hier verder op ingegaan.

Wijziging in: Deel B, Hoofdstuk 6 Woningvoorraad, paragraaf 6.3 Acties om doelen te realiseren

Subdoel 1: De bestaande woningvoorraad is toekomstbestendig: CO2-neutraal en levensloopbestendig.

De grootste opgave van de bestaande woningvoorraad ligt in de versterking daarvan. Hoe maken we de bestaande woningvoorraad toekomstbestendig? De Zeeuwse gemeenten, woningcorporaties en de Provincie werken, met inbreng van particulieren, grondeigenaren, makelaars en projectontwikkelaars aan de uitvoering van een Zeeuwse Woonagenda, waarbinnen gezamenlijk wordt opgetrokken om de woningvoorraad toekomstbestendig te maken en te houden. Het gaat daarbij om de verduurzaming en het levensloopgeschikt maken van de woningvoorraad en daarmee samenhangend, het op peil houden van de leefbaarheid in wijken en dorpen. In delen van Zeeland gaat het daarnaast om het onttrekken van woningen die niet toekomstbestendig (te maken) zijn, vaak om ruimte te maken voor passende nieuwbouw. Voor het CO2-neutraal maken staat in de Zeeuwse Regionale energiestrategie als doel voor 2030 een verlaging van 34% van het energieverbruik van particuliere woningen t.o.v. 2017. Voor corporatiewoningen is regionaal geen tussentijds doel afgesproken. Landelijk hebben de corporaties als doelstelling dat al hun huurwoningen CO2-neutraal zijn in 2050. Waar mogelijk wordt circulair gewerkt bij aanpassingen.

Actie 1.1 Stimuleren onderhoud, renovatie en sloop van koop- en huurwoningen

[...]

Dit vraagt om bewustwording, begeleiding en stimulering van woningeigenaren. Hoewel de verantwoordelijkheid voor verduurzaming van de woning bij de huiseigenaren zelf ligt, is het in veel gevallen niet mogelijk om dit zonder ondersteuning te doen. Hiermee zal rekening gehouden moeten worden bij de uitvoering van deze actie.

[...]

Rolverdeling:

[...]

- De Zeeuwse regio's
 - stellen regionale woonafspraken op;
 - stellen met deze afspraken kaders naar de individuele gemeenten;
 - verbinden gemeenten;
 - delen kennis in de regio en met andere regio's;
 - regisseren;
 - signaleren.

[...]

Actie 1.2 Gebiedsgerichte aanpak

De generieke aanpak voor heel Zeeland van de bestaande woningvoorraad biedt een antwoord op veel problemen. Duidelijk is echter dat sommige gebieden extra aandacht nodig hebben om te kunnen zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad en goede leefomgeving. Het gaat hierbij om (delen van) binnensteden, wijken of dorpen waar een integrale gebiedsgerichte aanpak nodig is om de woningkwaliteit en de leefbaarheid te verbeteren. Een gebiedsgerichte aanpak vraagt om de gebundelde inzet van instrumenten van verschillende partijen uit meerdere sectoren.

Rolverdeling:

- Zeeuwse gemeenten
 - zijn verantwoordelijk voor de aanpak van de bestaande woningvoorraad;
 - voeren de regionale woonafspraken/ uitvoeringsagenda uit;
 - stellen kaders naar de inwoners en ondernemers;
 - participeren in initiatieven van derden;
 - signaleren.

[...]

Subdoel 2: Nieuwbouw is passend bij de huidige en toekomstige behoefte en minimaal 50% circulair: focus op kwaliteit in woningtypen en locaties.

Het gaat om het toevoegen van de juiste woningen aan de voorraad op de juiste plekken, complementair aan de bestaande voorraad. Zo draagt nieuwbouw maximaal bij aan een toekomstige woningvoorraad die in kwaliteit en kwantiteit aansluit bij de vraag. Dit is naast de versnelling van de woningbouw een belangrijk doel van de Woondeal. Ook dit is onderdeel van de bij subdoel 1 al genoemde Zeeuwse Woonagenda.

Actie 2.1 Adaptief programmeren

Adaptief programmeren is nodig om te zorgen dat de nieuwbouw van woningen 100% raak is. Dit betekent nieuwbouw die zo goed mogelijk aansluit bij de gesignaleerde kwantitatieve en kwalitatieve lange termijnbehoefte en die niet alleen inspeelt op de korte termijnvraag. In de Zeeuwse regio's sluiten de huidige plannen nog niet optimaal aan bij de gesignaleerde behoefte en in enkele gevallen leidt een teveel aan woningen in plannen ertoe dat er niet of nauwelijks meer ruimte is voor nieuwe, kwalitatief gewenste plannen. Dit is ongewenst.

Door de schaal van de Zeeuwse woningmarkten is programmering en afstemming op regioniveau onontbeerlijk. Adaptief programmeren zorgt er voor dat plannen beter aansluiten bij de gesignaleerde behoefte en dat kwalitatief gewenste plannen niet worden geblokkeerd door de bestaande, verouderde plancapaciteit.

[...]

Deze kennis wordt in gezamenlijkheid ontwikkeld, zodat een gezamenlijke feitenbasis ontstaat.

[...]

Actie 2.2 Complementair bouwen van nieuwe woningen

In regioverband maken gemeenten afspraken waar en hoeveel woningen er worden toegevoegd in de regionale woonafspraken. De behoefteraming van de meest recente Provinciale bevolkings- en huishoudenprognose en het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland is daarvoor de basis. Per regio

worden afspraken over soorten woningen en woonmilieus gemaakt. Ook hier geldt dat bij ontwerp en bouw moet worden ingespeeld op de drie maatschappelijke opgaven: 'klimaat' (isoleren, fossielvrije energieopwekking), circulair bouwen en 'demografische transitie' (levensloopbestendig, geschikt voor nieuwe doelgroepen, flexibeler woonvormen, geschikt om thuis zorg te ontvangen).

Om maximale kwaliteit in nieuwbouwplannen te creëren, zetten we extra in op specifieke woningtypen en segmenten die zonder deze aandacht minder goed van de grond komen. Het gaat om segmenten waarvan we zonder ingrijpen oplopende tekorten zien. Hiervoor zijn afspraken gemaakt in de Zeeuwse Woondeal. Primair betekent dit de realisatie van betaalbare woningen en passende woonvormen voor ouderen en andere aandachtsgroepen. Deze actie draagt vanuit dit perspectief ook bij aan subdoel 3: inspelen op de behoefte aan specifieke segmenten op de woningmarkt. Parallel werken regio's en gemeenten zelf aan een woon-zorgvisie. Vanuit de actielijn Complementair bouwen verkennen we hoe we op Zeeuws niveau hiervoor onderling kennis kunnen delen en waar mogelijk samen kunnen optrekken.

Rolverdeling:

- Gemeenten
 - ontwikkelen woningbouw- en herstructureringsplannen;
 - stellen een gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma op;
 - begeleiden aannemers/ontwikkelaars, woningcorporaties, particulieren/Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en wooncoöperaties bij de realisatie van woningbouwprojecten.
 - Zijn verantwoordelijk voor het functioneren van de regionale versnellingstafel
- De provincie
 - stimuleert de regionale afstemming van de aantallen woningen, woningtypes en locaties op de regionale behoefte;
 - stelt kaders om regionale afstemming en prognose te borgen in verordening.
 - Is verantwoordelijk voor het functioneren van de provinciale versnellingstafel
- De woningcorporaties
 - brengen een bod uit op de gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma (prestatieafspraken);
 - voeren hun eigen strategisch voorraadbeheer uit en maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van biobased, herbruikbare en/of demontabele materialen.
- De Zeeuwse Zorgcoalitie deelt kennis.
- Marktpartijen voeren woningbouw- en herstructureringsprojecten uit en maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van biobased, herbruikbare en/of demontabele materialen.
- Het Kennis- & Innovatienetwerk circulair bouwen deelt kennis.

Subdoel 3: Er wordt ingespeeld op de behoefte aan specifieke segmenten op de woningmarkt.

Naast de behoefte aan 'reguliere woningen' wordt een behoefte gesignaleerd aan specifieke type woningen zoals verplaatsbare woningen, huisvesting van internationale werknemers en passende woonvormen voor oudere huishoudens, al dan niet met zorgindicatie. Voor ouderen gaat het bijvoorbeeld om nultredenwoningen, geclusterde woningen en zorggeschikte woningen. De behoefte aan specifieke segmenten op de woningmarkt kan worden gestimuleerd via hergebruik van bestaand vastgoed.

Actie 3.1 Hergebruik lege panden voor wonen

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen zoals demografische transitie, schaalvergroting en de technologische transitie is de behoefte aan voorzieningen veranderd. Dit heeft gevolgen voor verschillende vastgoedsegmenten: op veel plekken is of dreigt er leegstand in detailhandel, monumentale gebouwen, kerken, scholen en kantoren. Leegstand werkt negatief op de economische aantrekkingskracht en leefbaarheid in binnensteden en kleine kernen. Door middel van transformatie kunnen deze bestaande panden – daar waar passend worden ingezet om invulling te geven aan woonvormen waar behoefte aan is.

[...]

Actie 3.2: Uitbouw flexibele schil

Er zijn diverse doelgroepen met een specifieke woningbehoefte. Doel van de ambitie is dan ook het gericht inzetten op innovatie om te komen tot nieuwe en flexibele woonvormen. Het gaat om specifieke segmenten (starters, internationale werknemers, horecapersoneel, studenten, et cetera). Vanuit deze actielijn wordt toegewerkt naar een passende flexibele schil in de Zeeuwse gemeenten. Hiervoor is onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan flexwonen en geschikte locaties en zijn er pilots uitgevoerd. De opgedane inzichten vormen de opmaat naar de uitbouw van de flexibele schil van de Zeeuwse woningvoorraad en zijn de basis voor de afspraken over flexwonen in de Zeeuwse Woondeal.

[...]

Rolverdeling:

[...]

- De Zeeuwse regio's
 - stellen regionale woonafspraken op;
 - stellen met deze afspraken kaders voor de individuele gemeenten;
 - verbinden gemeenten;
 - delen kennis binnen de regio en met andere regio's;
 - regisseren de verdeling van flexwoonprojecten naar behoefte;
 - signaleren kansen voor flexwonen.
- Gemeenten
 - zijn verantwoordelijk voor de aanpak van bestaande woningvoorraad;
 - voeren de regionale woonafspraken/ uitvoeringsagenda uit;
 - stellen kaders op voor de woningcorporaties en andere initiatiefnemers voor flexwoonprojecten;
 - stimuleren flexwonen door partijen te verbinden en zelf te participeren;
 - signaleren kansen voor flexwonen;
 - zoeken oplossingen voor de begeleiding van kwetsbare doelgroepen die flexwonen.

[...]

Subdoel 4: Acties die bijdragen aan subdoelen 1 t/m 3

Actie 4.1: Periodiek actualiseren van regionale woonafspraken.

De vijf Zeeuwse regio's maken regionale woonafspraken met de Provincie Zeeland. De regionale woonafspraken werken door in lokale volkshuisvestingsprogramma's, uitvoeringsprogramma's en prestatieafspraken met de coöperaties. Bouwstenen die terugkomen in de regionale woonafspraken zijn:

[...]

- Inzicht in de bestaande plancapaciteit met onderscheid naar planologisch harde plannen en zachte plannen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in overige potentiële inbreidings- en transformatielocaties binnen het stedelijk gebied van steden en kernen.
- Keuzes en aanpak voor kwalitatief complementaire nieuwbouw waarbij de volgende woonsegmenten minimaal terugkomen: sociale huur, middenhuur, betaalbare koop, dure koop/huur, nultredenwoningen, geclusterde woningen en zorggeschikte woingen.

[...]

Regionale woonafspraken vormen een randvoorwaarde voor het ontwikkelen van nieuwe woningbouwplannen en voor eventuele aanspraak op (financiële) regelingen die worden ontwikkeld in het kader van de Zeeuwse woonagenda. Regionale woonafspraken worden in ieder geval ieder jaar geactualiseerd. Monitoring gebeurt constant door gemeenten en provincie via het Dashboard Ladderruimte de planmonitor wonen en de dashboards demografie en wonen. Aan de hand van ontwikkelingen van het beleid zal worden gekeken of en zo ja hoe herziening van de verordening nodig en nuttig is, om de ambities die in de woonagenda centraal staan beter te borgen.

Rolverdeling:

- De provincie
 - stelt samen met de gemeenten regionale woonafspraken op en stelt ze vast;
 - borgt de vanuit de Zeeuwse Woonagenda gemaakte afspraken en noodzaak tot regionale afstemming in de Provinciale Omgevingsverordening;
 - monitort de regionale woonafspraken.
- Gemeenten
 - stellen in regionaal verband regionale woonafspraken op en stellen die vast;
 - geven in regionaal verband uitvoering aan de regionale woningmarktafspraken door onderling af te stemmen over woningmarktbeleid.
 - betrekken hierbij in regionaal verband woningcorporaties, marktpartijen, zorgpartijen en inwoners.

Actie 4.2: Evaluatie van de regelingen voor wonen als drager voor ruimtelijke kwaliteitsverbetering in het landelijk gebied.

[...]

Ook zijn er negatieve neveneffecten te benoemen in relatie tot de bestaande woningvoorraad. Het toevoegen van woningen in het landelijk gebied zorgt immers voor een toename van de herstructureringsopgave in het stedelijk gebied, een opgave waarvan gehoopt wordt dat de beperkte huishoudengroei die ons nog rest als kostendrager kan fungeren.

[...]

Wijziging in: 7.3 Acties om doelen te realiseren

Actie 1.1: Bij herbestemming en herstructurering woonmilieus ontwikkelen waar tekort aan is.

De woningbouwopgave ligt voornamelijk in het stedelijk gebied. Hier kunnen woonmilieus ontwikkeld worden waar een tekort aan is. Het is nodig om te kiezen voor aantrekkelijke

woonmilieus (compleet en passend bij de vraag) en daarbij te richten op inbreiding, herstructurering en transformatie.

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 23 Duurzame energie, paragraaf 23.2 Huidige situatie

Zonne-energie

[...]

Met alleen zon op dak kan mogelijk onvoldoende vermogen gerealiseerd worden. Aanvullend kunnen zonprojecten worden gerealiseerd in stedelijk gebied of in combinatie met andere functies.

Huisvesting tijdelijke werknemers

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 17 Arbeidsmarkt , paragraaf 17.3 Acties om doelen te realiseren

Subdoel 3: Zeeland staat op de kaart als aantrekkelijke woon- en werkprovincie

[...]

Actie 3.5: Realiseren van voldoende, kwalitatief goede huisvesting voor tijdelijke werknemers

Nieuwe werknemers 'van buiten' zijn belangrijk voor de Zeeuwse economie en verdienen daarom een warm welkom (zie actie 3.2) en kwalitatief goede huisvesting. Een goede huisvesting ligt ook in de lijn van de Sustainable Development Goals. Zonder deze basis zullen deze (buitenlandse) werknemers voor andere regio's kiezen om zich (tijdelijk) te vestigen. Onder kwalitatief goede huisvesting verstaan we huisvesting die tenminste voldoet aan het keurmerk van de Stichting Normering Flexwonen. Hierbij kan ook worden gedacht aan centrale locaties nabij de werklocaties van deze werknemers. Buiten **bestaand** stedelijk gebied is dit mogelijk volgens de regels voor Nieuwe Economische Draggers. Een integraal, regionaal afgestemd beleid voor de huisvesting van deze groep vormt daarvoor de basis. Dit beleid is gericht op het bieden van ruimte voor voldoende, kwalitatief goede huisvesting, het inzetten van handhaving om illegale situaties te voorkomen, het creëren van draagvlak en het stimuleren van integratie. Daarnaast wordt in dit beleid duidelijk gemaakt hoe en door wie op de realisatie van huisvesting gestuurd wordt. Inzicht in de behoefte aan huisvesting, de aanwezigheid van huisvesting voor tijdelijke werknemers en de relatie met de woningmarkt vormt de basis voor het beleid. In geval van uitbreiding van een bestaand of realisatie van een nieuw bedrijventerrein dienen gemeenten te motiveren hoe in de huisvesting voor nieuwe werknemers wordt voorzien.

Wonen in het buitengebied – inclusief woonwagenvelden

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 6 Woningvoorraad, paragraaf 6.2 huidige situatie

[...]

Wonen in het landelijk gebied

[...]

Om verstening tegen te gaan is het toevoegen van nieuwe woningen in het landelijk gebied niet toegestaan. Het is echter van provinciaal belang dat de kwaliteit van het landelijk gebied versterkt wordt. Vanuit dit provinciaal belang kan verevening, door het onder voorwaarden toevoegen van wooneenheden in het landelijk gebied, worden toegepast, waarbij de kwaliteit van het landelijk gebied voorop staat. Verevening houdt in dit geval in dat toevoeging van wooneenheden alleen mogelijk wordt gemaakt als er kwaliteit wordt toegevoegd. Wat mogelijk is, hangt af van de bebouwing en de locatie. In een aantal gevallen is ook beperkte woningbouw toegestaan. Het toevoegen van woningen in het landelijk gebied (of: buiten bestaand stedelijk gebied) is bij de volgende situaties mogelijk gemaakt:

- ‘Rood-voor-rood’: Het verplaatsen van bestaande bebouwing, zoals bestaande burger- of bedrijfswoningen door het laten vervallen van de woonbestemming in het omgevingsplan en het elders oprichten van een nieuwe woning. Het oprichten van meerdere woningen in het landelijk gebied is mogelijk indien het aantal overeenkomst met het aantal woonbestemmingen die elders zijn komen te vervallen. Ook is het mogelijk om monumentale bebouwing te verbouwen tot een of meer wooneenheden om de instandhouding ervan te waarborgen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld boerderijen, gemalen, molens en buitenplaatsen die een rijks- of gemeentelijke monumentenstatus hebben. Ook is een selectie gemaakt van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen, zoals weergegeven in bijlage VII van de Omgevingsverordening Zeeland, waar verbouwing tot één of meerdere wooneenheden is toegestaan.
- ‘Ruimte-voor-Ruimte’: [...]
- ‘Rood-voor-groen’: [...]
- ‘Woonwagenlocaties’: Voor woonwagenlocaties wordt de mogelijkheid tot uitbreiding geboden, mits de behoefte wordt aangetoond en er sprake is van een goede landschappelijke inpassing.

Bovenstaande regelingen zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. Er kunnen vraagtekens gezet worden bij de effectiviteit van deze regelingen. Het is daarom belangrijk de regelingen, met uitzondering van 5.11 Woonwagenlocaties, te evalueren en te heroverwegen. In Actie 4.2 wordt hier verder op ingegaan.

Deeltijdwonen

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 6 Woningvoorraad, paragraaf 6.2 huidige situatie

[...]

Deeltijdwonen

Deeltijdwonen is het bezit van tweede woningen van mensen die hun hoofdverblijf elders hebben en speelt vooral aan de kustgebieden. Een deeltijdwoning heeft altijd betrekking op een reguliere woning met een woonbestemming, maar kan in deeltijd gebruikt worden. De woning is permanent beschikbaar voor gebruik door de eigenaar en wordt niet recreatief verhuurd aan derden. De behoefte aan deeltijdwoningen is moeilijker te voorspellen dan woningen bedoeld voor permanente bewoning. De vraag naar deeltijdwoningen is afhankelijker van de economische ontwikkelingen dan de vraag naar wonen, omdat deeltijd wonen geen primaire levensbehoefte is maar een ‘luxeproduct’.

[...]

Deze ruimte wordt berekend door van de woningbouwopgave de 'harde plancapaciteit' (woningbouwplannen waarbij het plan ver genoeg is om omgevingsvergunningen voor af te geven.) af te trekken. Bij het streven naar kwalitatief hoogwaardige, leefbare badplaatsen kan het toevoegen van woningen bestemd voor deeltijd wonen gewenst zijn. In de Omgevingsverordening wordt uiteengezet onder welke voorwaarden dit mogelijk wordt gemaakt. Belangrijk hierbij is dat het toevoegen van deeltijdwoningen (in dit geval woningen met een recreatiebestemming zonder de verplichting voor verhuur en centraal bedrijfsmatige exploitatie) een ruimtelijke begrenzing kent en bijdraagt aan de kwaliteit van de betreffende badplaats.

Water en bodem sturend, onderdeel bodem

Wijziging in: Deel A, paragraaf 3.2.

Bodem

[...]

Op landelijk niveau is de wens uitgesproken om het water- en bodemsysteem meer als één systeem te benaderen en deze sturend te laten worden in de ruimtelijke ordening volgens het principe 'Water en Bodem Sturend'. *Het vertrouwen in de maakbaarheid van ons landschap is groot, maar inmiddels lopen we steeds vaker tegen de grenzen van het water- en bodemsysteem aan.* De water- en bodemopgaven staan echter niet op zichzelf. Ze hangen samen met elkaar, maar ook met andere opgaven in de leefomgeving. Een integrale aanpak met alle opgaven in de fysieke leefomgeving is dan ook noodzakelijk, waarbij het water- en bodemsysteem sturend is. Het Rijk geeft hiervoor structurerende keuzes mee in de Landelijke Strategie en Interbestuurlijke Uitvoeringsagenda Water en Bodem Sturend, die deels betrekking hebben op het nationale beleid, maar ook richting kunnen geven aan of doorwerking vinden in programma's van provincies, gemeenten en waterschappen, gebiedsprocessen, bedrijven en burgers. Ook het Nationale Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater speelt deels in op de structurerende keuzes van Water en Bodem Sturend. Voor Zeeland wordt dit principe verder beschreven in het gebiedsplan ten behoeve van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en wordt er met betrokken partijen uit het bodem- en waterdomein gekeken wat de mogelijkheden zijn voor concrete uitwerkingen. In gebiedsprocessen en -programma's wordt er actief naar functiecombinaties gezocht.

Aanpak PFAS

Wijziging in: Deel B, paragraaf 14 Milieu, paragraaf 14.3, subdoel 2

Actie 2.1: Reguleren van indirecte lozingen.

De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt onder meer bepaald door directe en indirecte lozingen van particulieren en bedrijven, riool overstorten en van de rioolwaterzuiveringen (RWZI). De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van milieu- (of omgevings-)vergunningen voor industriële afvalwaterlozingen en kan daarom alleen indirect invloed uitoefenen op de lozingen die niet rechtstreeks op oppervlaktewater geloosd worden. In deze vergunningen worden eisen gesteld aan de samenstelling van het te lozen afvalwater, waarbij aandacht besteed wordt aan ZZS en PFAS. Namens de Provincie Zeeland zien de omgevingsdiensten toe op naleving van deze eisen, door periodieke controles en analyse van monsters.

Luchtkwaliteit

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 14 Milieu paragraaf 14.2 huidige situatie

[...]

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in Nederland is de afgelopen decennia sterk verbeterd. Sinds de jaren zeventig wordt in Nederland gemeten hoeveel schadelijke stoffen er in de lucht aanwezig zijn. Onder andere door het treffen van maatregelen zijn gemiddelde concentraties de laatste jaren gedaald. De lucht in Zeeland laat zich typeren als relatief schoon: er is op dit moment geen sprake van overschrijding van milieukwaliteitseisen, met uitzondering van depositie van stikstof in kwetsbare natuurgebieden. Ruimtelijke verschillen zijn uiteraard wel aanwezig.

De huidige milieukwaliteitseisen komen voort uit de Europese richtlijn 2008/50/EG. Op grond van

nieuwe inzichten heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) eind 2021 zijn advieswaarden voor een gezonde luchtkwaliteit aangescherpt.

Om een perspectief te ontwikkelen voor een gefaseerde aanpak om de luchtkwaliteit te verbeteren in afstemming met de WHO-richtlijn, worden vanuit Europa de luchtkwaliteitsnormen voor 2030 en daarna aangescherpt.

Het Europese Parlement heeft in het voorjaar 2024 ingestemd met het voorstel voor de nieuwe Europese richtlijn. Enkel vaststelling in de Raad moet nog plaatsvinden.

[...]

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 14 Milieu, paragraaf 14.3, subdoel 3

Actie 3.1 Reguleren van emissies

[...]

[...]

Rolverdeling:

- De omgevingsdiensten voeren namens het bevoegd gezag vergunningverlening, toezicht en handhaving uit.
- De provincie neemt een regel op in de Omgevingsverordening over het verbod op varende ontgassen van benzeen en benzeen houdende stoffen. De provincie en stakeholders voeren de plannen en maatregelen in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA) uit.
- Gemeenten steunen het SLA op onderdelen.
- De provincie voert, op basis van het SLA, projecten uit met onderwijsinstellingen en jongeren om hen bekend en bewust te maken van het belang van gezonde lucht.
- De provincie en partners voeren een gebieds- en probleemgerichte aanpak uit, zoals het project in de Zeeuws Vlaamse Kanaalzone. 116
- De GGD monitort milieuhinder (volwassenenmonitor) en adviseert wanneer er signalen zijn dat de volksgezondheid in het geding is.

Vestiging van grootschalige logistiek en datacentra

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 19 Havens en bedrijven, paragraaf 19.2 Huidige situatie

Bedrijventerreinen

[...]

Bedrijventerreinen met speciale voorzieningen zoals een binnenhaven of loswal zijn van groot belang voor transport, daarom moeten deze worden behouden en benut voor bedrijven die daar gebruik van maken. Provincie Zeeland wil de vestiging van grootschalige logistiek en datacentra op ongewenste plekken en met weinig regionale meerwaarde voorkomen. Door de aard en omvang hebben grootschalige logistiek (waaronder distributiecentra) en datacentra grote invloed op de ruimte en het landschap. Grootschalige logistiek heeft ook een grote impact op het omliggende wegennet.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Wijziging in: Deel A, hoofdstuk 4 Een duurzame en innovatieve economie, paragraaf 4.2 Huidige situatie, trends en ontwikkelingen

Transport en infrastructuur

[...]

De digitalisering en robotisering van mobiliteit zullen effect hebben op inrichting van weginfrastructuur en op het systeem van laadpunten. Mogelijkheden voor versterking van de transportinfra op de lijn Rotterdam – Antwerpen worden onderzocht. Er is een toenemende behoefte van transport van goederen in de vorm van vloeistof of gas.

De Rijksoverheid gaat over nieuwe richtlijnen als het gaat over het vervoer en transport van gevaarlijke stoffen. De Provincie neemt deel aan stakeholders overleggen die het Rijk houdt ten behoeve van het ontwikkelen van nieuwe richtlijnen.

Daarnaast zijn we in 2024 gestart met het uitvoeren van een omgevingsverkenning. Een omgevingsverkenning kan de veiligheidsgevolgen en de risico's die de toename van transport van gevaarlijke stoffen met zich mee brengt, in kaart brengen.

In Zeeland gaat meer dan 58% van het goederenvervoer via binnenvaartschepen. Met de uitbreiding van de capaciteit van de Volkerak- en Krammersluizen is een belangrijk knelpunt verdwenen. In tijden van extreme en langdurige droogte kan de mobiliteit van de binnenvaart belemmerd worden door lage waterstanden in de rivieren in het oosten en midden van het land. Ook voor de scheepvaart via het Kanaal Gent-Terneuzen kan dit effect hebben. Het transport per spoor is nog gering van omvang (10% in 2019). Dat heeft onder andere te maken met twee knelpunten, namelijk met de ontbrekende rechtstreekse verbindingen met Antwerpen (Veza) en Gent (KGT). Er is wel een toename te verwachten van het vervoer van gevaarlijke stoffen over autowegen, spoor- en vaarwegen.

Wijziging in: Deel B, bouwsteen 21 Transport en infrastructuur, paragraaf 21.2 Huidige situatie

Trends en ontwikkelingen

[...]

Er zijn veel verschillende ontwikkelingen gaande binnen provincie Zeeland op het gebied van de energietransitie. Toename van op- en overslag en vervoer van gevaarlijke stoffen (over weg, water en via het spoor) is hierdoor niet meer uit te sluiten. Transport van waterstof, ammoniak en andere waterstofdragers zoals LOHC (Liquid Organic Hydrogen Carriers) vragen om nieuwe richtlijnen op het gebied van veiligheid.

De Rijksoverheid gaat over nieuwe richtlijnen als het gaat over het vervoer en transport van gevaarlijke stoffen. De Provincie neemt deel aan stakeholders overleggen die het Rijk houdt ten behoeve van het ontwikkelen van nieuwe richtlijnen.

Daarnaast starten we in 2024 met het uitvoeren van een omgevingsverkenning. Een omgevingsverkenning kan de veiligheidsgevolgen en de risico's die de toename van transport van gevaarlijke stoffen met zich mee brengt, in kaart brengen.

Ook bestaat een toenemende behoefte aan alternatieve vormen voor transport van gevaarlijke vloeibare goederen (vloeistoffen/gassen) en dit vraagt om aanpassing en uitbreiding van de buisleidinginfrastructuur

Provincie Zeeland, North Sea Port en Smart Delta Resources zijn een haalbaarheidsonderzoek naar de aanleg van een ammoniakbuisleiding gestart.

Het goederenvervoer (inclusief transport gevaarlijke stoffen) door vrachtwagens neemt al jaren toe. Het parkeren van vrachtwagens ~~die gevaarlijke stoffen vervoeren~~ dient gefaciliteerd te worden. Dit maakt deel uit van planvorming voor een 'Central Gate' ~~naar~~ ~~voor~~ het Sloegebied ter hoogte van Vlissingen-Oost en er komt mogelijk een locatie in Zeeuws-Vlaanderen. Meer dan 58% (in 2019) van het transport in Zeeland gaat via binnenvaartschepen. Met de uitbreiding van de capaciteit van de Volkerak- en Krammersluizen is een belangrijk knelpunt verdwenen.

[...]

CONCEPT